

med 13 Mars Alderen; men fra Tilfynets Side ses der vistnok adskillige Steder meget gennem Fingre med Opfyldelsen af den Betingelse, der er stillet, at Børnene for at kunne udskrives med 13 Mars Alderen skulle være mellem de første og bedst Underviste, saa at de kunne undvære videre Undervisning fra Skolens Side. Denne Henvendelse er i Dvrigt ledsaget med en Bemærkning om, at det ogsaa er uvisst, om det har Loven for sig, hvilket jeg ikke tør svare for, om det har eller ikke har — dette, saaledes at forførte Skoletiden paa denne Maade —, men henstiller det til den ærede Ministers Dømmesag.

Vi have ogsaa faaet en Lov af 8de Marts 1856. Men denne angaar især Skolens Tilfyn, ydre Forhold og Lærernes Stilling samt deres Udnævnelse og indfører ganske vist en Forbedring i Lærernes Kaar, som jeg paa Lærestandens Vegne meget paaffjønner, og jeg tror ogsaa, at den var meget nødvendig for den Tid, da den blev givet, ligesom den ogsaa paaffjønnes rundt omkring i Landet. Loven befatter sig ogsaa med andre af Skolens ydre Forhold, med Bygningernes forsvarende Størrelse og gode Indretning, hvad der jo ogsaa er en Betingelse for, at Skolen kan virke til fuld Nytte. Derimod befatter den sig ikke meget med Skolens indre Forhold, den egentlige Skoleundervisning. Den giver kun Bestemmelse om, at Skolen ikke maa oversyldes, idet den sætter Grænse for, hvor Mange der maa befinde sig i Skolen, og for at lette Opførelsen af nye Skoler indrømmes der, at yngre Børn kunde undervises af uexaminerede Lærere eller Lærerinder, en Bestemmelse, som jeg tror burde benyttes mere, end den bliver. Men, som sagt, Skolens egentlige Anliggende, Undervisningen, befatter den sig ikke videre med. Som sagt, indførte den en virkelig Forbedring i Skolernes Stilling, idet man jo maa indrømme, at uden Lærernes ordentlige Underhold og nogenlunde taalelige Livsvilkår vil det ikke være muligt for dem at udføre Skolens Gjerning forsvarelig. Der er ligeledes udkommet Bestemmelser om Lærerinders Ansættelse, først for Kjøbenhavns Bedkommende en kongelig Resolution af 4de November 1859,

som ogsaa er bleven saa rigtigt benyttet, at jeg tror, den snart har naaet Grænsen for en hensigtsvarende Anvendelse; men jeg tror dog, at i vort Naboland Sverrig, hvorfra man har taget Forbilledet, er det blevet endnu sydligere anvendt. I Dvrigt mener jeg, at Lærerinder ere fuldstændig paa deres Plads, i det Mindste i enhver Vigeskole, og at de ikke godt kunne undværes der, men bør foretrækkes for Lærere. Jeg medvirkede derfor ogsaa, saa vidt jeg formaaede, og gav med Glæde min Stemme til den Lov, der udkom under 29de Marts 1867 om Lærerinders Ansættelse i det øvrige Land udenfor Kjøbenhavn; men paa Landet tror jeg omvendt, at denne Bestemmelse er bleven temmelig lidt benyttet; i alt Fald kunde jeg ønske den mere benyttet netop paa Landet, saaledes at, hvor der skal ansættes 2 Lærere til een Skole, der herefter i Reglen maatte blive valgt en Lærerinde i Stedet for den anden Lærer. Det er imidlertid kun et Punkt, som jeg tror bør medtages, at man sørger for at faae Kvinden med til at undervise Vigebørnene, i hvis Tankegang hun upaatvivlelig meget bedre kan sætte sig ind; og det gjælder jo dog ved enhver Undervisning om, at Læreren kan sætte sig paa Elevernes Standpunkt for desto bedre at kunne lede og paavirke dem og drage dem op til noget Høiere. — Skolevæsenets Ordning blev ogsaa berørt i Loven af 6te Juli 1867 om Landkommunernes Styrelse, idet der ved denne Lov navnlig skete Forandring i Skolekommissionernes Sammensætning, og Skolevæsenet i Almindelighed blev da ogsaa omtalt ved Forhandlingerne om denne Lov, ligesom det i det Hele taget har været et Særkjende for Folkethinget, at hver Gang man her i Thinget er kommen til at omtale Skolesagen, har den altid vaakt megen Deltagelse og Dømmesag, hvad der viser os, at den har Thingets saavel som hele Folkets store Interesse for sig, og det er jo Noget, som ogsaa har vist sig ved de mangfoldige Lærer- og Skolemøder, der ikke alene i de senere Aar, men i mange Aar tilbage ere blevne afholdte trindt omkring i Landet. Jeg har ved at se tilbage paa sidstnævnte Forhandling mærket mig en Udtalelse, der saaldt fra den nuværende Første-minister, hvilken findes i Folkethingstidenden,